

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Craving for benzodiazepines : the development of the benzodiazepine craving questionnaire

Mol, A.J.J.

Citation

Mol, A. J. J. (2007, September 20). *Craving for benzodiazepines : the development of the benzodiazepine craving questionnaire*. Department psychiatry, Medicine / Leiden University Medical Center (LUMC), Leiden University. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/12349>

Version: Corrected Publisher's Version

License: [Licence agreement concerning inclusion of doctoral thesis in the Institutional Repository of the University of Leiden](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/12349>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Dankwoord

Toen ik in 1997 voor het eerst in aanraking kwam met benzodiazepinen, had ik nooit gedacht dat ik er tien jaar later pas mee zou kunnen stoppen.

Bovenstaande zou gezegd kunnen zijn door een benzodiazepinegebruiker, maar het is van toepassing op mijzelf. De 'verslavende' werking van benzo's was al die jaren evident: verschillende stoppogingen, terugval, veel tijd ermee kwijt zijn - soms ten koste van andere plezierige activiteiten, en niet te vergeten... craving.

Stoppen met benzo's bleek in mijn geval moeilijker dan gedacht. Gelukkig maar, want stug ermee doorgaan heeft het proefschrift opgeleverd dat voor u ligt. Het promotietraject was in vele opzichten een leerproces. 'Aún aprendo' ('ik leer nog steeds') was de titel van het schilderij van Francisco de Goya dat in 1997 de voorkant van mijn scriptie over chronisch benzodiazepinegebruik door ouderen sierde. Het is gelukkig nog steeds van toepassing!

Via deze weg wil ik graag iedereen bedanken die op één of andere manier betrokken was bij de totstandkoming van mijn proefschrift. Een aantal mensen wil ik in het bijzonder noemen.

Allereerst wil ik de hoofdonderzoekers van het Benzoredux-project bedanken. Eloy van de Lisdonk en Ton van Balkom waren zeer nauw betrokken bij de opzet en uitvoering van dit project. Ik heb hun kritische en constructieve commentaar op alle versies van mijn artikelen bijzonder op prijs gesteld.

Richard en Wim, mijn mede-onderzoekers op het Benzoredux-project en kamergenoten, al vanaf het allereerste begin stond het voor mij vast dat, als ik ooit zou gaan promoveren op dit onderzoek, ik jullie als mijn paranimfen zou vragen. Ik ben blij dat jullie 'ja' hebben gezegd! Met veel plezier denk ik terug aan de jaren dat we met z'n drieën op de Benzoredux-kamer aan het werk waren. Als ik Richard bedank, moet ik ook Marco bedanken, voor z'n gastvrijheid al die keren dat ik in de avonduren of in het weekend 'even' met Richard aan een artikeltje kwam werken.

Jan Mulder, bedankt voor de statistische ondersteuning en de tijd die je daarvoor vrijmaakte, terwijl je die eigenlijk niet had. Cees Kan, via jouw promotieonderzoek ben ik in de benzo's gerold. Bedankt voor je bijdrage als co-auteur in de latere stadia van het promotietraject.

Nog niet genoemd, maar grote dank is verschuldigd aan alle patiënten, huisartsen, psychologen en interviewers zonder wie de uitvoering en afronding van het Benzoredux-project en daarmee van dit promotie-onderzoek niet mogelijk zou zijn geweest.

Speciale bedankjes gaan uit naar vrienden en vriendinnen die al die jaren trouw bleven informeren naar de stand van zaken rond mijn proefschrift en mijn ontwijkende antwoorden steeds voor lief namen; ook bedankt voor alle gezellige afleiding! Jeremy, zonder jou had dit boekje er niet zo mooi uitgezien. Mijn oud-collega's Annemarie, Jeanneke en Mariëlle wil ik noemen, omdat zij het hele proces vanaf het begin hebben meegemaakt en ik met hen lief en leed heb kunnen delen, ook op andere gebieden. Wanneer

gaan we weer een hapje eten? Ook mijn huidige collega's van Centrum Autisme noem ik vanwege hun interesse en aanmoedigingen en de last-minute correcties (Ankie en Ben, much obliged!). Interimteamleider Ary gaf me de mogelijkheid meer tijd in mijn onderzoek te steken. Misschien was het anders nog steeds niet af geweest.

Voor mijn ouders, broer en schoonouders: bedankt voor alle harten onder de riem. Het is gelukt!

En tot slot, Ilco, mijn steun in de rug, degene die alles weer in het juiste perspectief kon brengen en die me streng toesprak als ik weer eens aan het uitstellen was. Dank je wel!

Het zit erop!

Tijd voor nieuwe dingen...

Curriculum vitae

Audrey Mol werd geboren op 21 april 1974 te Roosendaal en Nispen. In 1992 behaalde zij haar Gymnasium β diploma aan het St. Gertrudislyceum te Roosendaal. Die nazomer vertrok zij naar Nijmegen om psychologie te gaan studeren aan de Katholieke Universiteit Nijmegen. Ze studeerde in 1997 af in de klinische psychologie met de afstudeerscriptie 'Chronisch benzodiazepinegebruik door ouderen'. Haar scriptiebegeleider dr. Rien Breteler attendeerde haar op het Benzoredux-project. Van mei 1998 tot december 2001 werkte zij als onderzoeks-assistent mee aan dit project dat aan de afdeling Psychiatrie van het Universitair Medisch Centrum St Radboud te Nijmegen werd uitgevoerd. Prof. dr. Frans Zitman stelde haar in de gelegenheid om haar werkzaamheden als onderzoeks-assistent uit te breiden met het in dit proefschrift beschreven wetenschappelijk onderzoek. Van januari 2002 tot september 2003 combineerde zij haar onderzoekswerk met een parttime aanstelling als psycholoog op de kliniek van de afdeling Psychiatrie van het Universitair Medisch Centrum St Radboud. Aansluitend kon zij fulltime als psycholoog aan de slag bij Centrum Autisme te Leiden, waar zij in september 2005 aan de opleiding tot Gz-psycholoog begon. Thans is zij met veel plezier werkzaam bij Centrum Autisme als Gz-psycholoog in opleiding. In september van dit jaar hoopt zij haar diploma te ontvangen.

List of publications

Benzoredux publications

- 1 Mol AJJ, Oude Voshaar RC, Gorgels WJ, Breteler MH, Zitman FG. The role of craving in relapse after successful benzodiazepine discontinuation. *Journal of Clinical Psychiatry, in press*
- 2 Gorgels WJMJ, Oude Voshaar RC, Mol AJJ, Van de Lisdonk EH, Mulder J, Van den Hoogen H, Van Balkom AJLM, Breteler MHM, Zitman FG. Consequences of a benzodiazepine discontinuation programme in family practice on psychotropic medication prescription to the participants. *Family Practice, in press*
- 3 Oude Voshaar RC, Gorgels WJMJ, Mol AJJ, Van Balkom AJLM, Mulder J, Van de Lisdonk EH, Breteler MHM, Zitman FG. Predictors of long-term benzodiazepine abstinence in participants of a randomized controlled benzodiazepine withdrawal program. *The Canadian Journal of Psychiatry, 2006;51:445-452*
- 4 Oude Voshaar RC, Gorgels WJMJ, Mol AJJ, Van Balkom AJLM, Mulder J, Van de Lisdonk EH, Breteler MHM, Zitman FG. Long-term outcome of two forms of randomised benzodiazepine discontinuation. *British Journal of Psychiatry, 2006;188:188-189*
- 5 Gorgels WJMJ, Oude Voshaar RC, Mol AJJ, Van de Lisdonk EH, Van Balkom AJLM, Van den Hoogen HJ, Mulder J, Breteler MHM, Zitman FG. Predictors of discontinuation of benzodiazepine prescription after sending a letter to long-term benzodiazepine users in family practice. *Family Practice 2006;23(1):65-72*
- 6 Mol AJJ, Oude Voshaar RC, Gorgels WJMJ, Breteler MHM, Van Balkom AJLM, Van de Lisdonk EH, Kan CC, Mulder J, Zitman FG. The absence of benzodiazepine craving in a general practice benzodiazepine discontinuation trial. *Addictive Behaviors 2006;31:211-222*
- 7 Mol AJJ, Oude Voshaar RC, Gorgels WJMJ, Breteler MHM, Van Balkom AJLM, Van de Lisdonk EH, Kan CC, Zitman FG. Associations of benzodiazepine craving with other clinical variables in a population of general practice patients. *Comprehensive Psychiatry 2005;46(5):353-360*
- 8 Gorgels WJMJ, Oude Voshaar RC, Mol AJJ, Van de Lisdonk EH, Van Balkom AJLM, Van den Hoogen HJM, Mulder J, Breteler MHM, Zitman FG. Discontinuation of long term benzodiazepine use by sending a letter to users in family practice: a prospective controlled intervention study. *Drug and Alcohol Dependence 2005;78(1):49-56*
- 9 Oude Voshaar RC, Gorgels WJMJ, Mol AJJ, Van Balkom AJLM, Van de Lisdonk EH, Breteler MHM, Van den Hoogen HJM, Zitman FG. Het staken van chronisch benzodiazepinegebruik met behulp van geregleerde dosisreductie met en zonder groepstherapie [vertaling Br J Psychiatry 2003;182:498-504]. *Tijdschrift voor Psychiatrie 2004;46(11):725-737*
- 10 Mol AJJ, Oude Voshaar RC, Gorgels WJMJ, Breteler MHM, Van Balkom AJLM, Van de Lisdonk EH, Van der Ven AHGS, Zitman FG. Development and psychometric evaluation of the Benzodiazepine Craving Questionnaire. *Addiction 2003;98:1143-1152*

List of publications

- 11 Oude Voshaar RC, Gorgels WJMJ, Mol AJJ, Van Balkom AJLM, Breteler MHM, Van de Lisdonk EH, Mulder J, Zitman FG. Predictors of relapse after discontinuation of long-term benzodiazepine use by minimal intervention: a 2-year follow-up study. *Family Practice* 2003;20(4):370-372
- 12 Oude Voshaar RC, Mol AJJ, Gorgels W, Breteler MHM, Van Balkom AJLM, Van de Lisdonk EH, Kan CC, Zitman FG. Cross-validation, predictive validity and time course of the Benzodiazepine Dependence-Self Report Questionnaire in a benzodiazepine discontinuation trial. *Comprehensive Psychiatry* 2003;44(3):247-255
- 13 Oude Voshaar RC, Gorgels W, Mol AJJ, Van Balkom AJ, Van de Lisdonk EH, Breteler M, Van den Hoogen HJ, Zitman FG. Tapering off long-term benzodiazepine use with or without group cognitive-behavioural therapy: three-condition, randomised controlled trial. *British Journal of Psychiatry* 2003;182:489-504
- 14 Gorgels WJMJ, Oude Voshaar RC, Mol AJJ, Van de Lisdonk EH, Breteler MHM, Zitman FG. Het langdurig gebruik van benzodiazepinen [Long-term use of benzodiazepines]. *Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde* 2001;145(28):1342-1346
- 15 Oude Voshaar RC, Gorgels WJMJ, Mol AJJ, Couvée JE, Van Balkom AJLM, Zitman FG. Behandelmethoden om langdurig benzodiazepinegebruik te staken [Treatment modalities to discontinue long-term benzodiazepine use]. *Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde* 2001;145(28):1347-1350
- 16 Mol AJJ, Gorgels WJMJ, Oude Voshaar RC, Breteler MHM, Van Balkom AJLM, Van de Lisdonk EH, Kan CC, Zitman FG. Benzodiazepine craving revised: a comparison of two conceptualisations of benzodiazepine craving. *Submitted for publication*
- 17 Gorgels WJMJ, Oude Voshaar RC, Mol AJJ, Van de Lisdonk EH, Van den Hoogen H, Van Balkom AJLM, Breteler MHM, Zitman FG. Family practitioners opinions of a stepped care benzodiazepine discontinuation programme. *Submitted for publication*
- 18 Gorgels WJMJ, Oude Voshaar RC, Mol AJJ, Van de Lisdonk EH, Mulder J, Van den Hoogen H, Van Balkom AJLM, Breteler MHM, Zitman FG. A benzodiazepine discontinuation programme does not increase the frequency of contacts with the family practice. *Submitted for publication*

Other publications

- 19 Oude Voshaar RC, Gorgels WJMJ, Mol AJJ. Terugdringen van chronisch gebruik van benzodiazepinen. Verslag van een wetenschappelijk onderzoek. ISBN: 90-5073-005-1, Eindverslag OG-97-015 onder redactie van prof. dr. F.G. Zitman en dr. E.H. van de Lisdonk, 2002
- 20 Oude Voshaar R, Mol A. Afkicken van benzodiazepinen: waarom en hoe? *Modern Medicine* 2001;10:907-910
- 21 In 't Velt-Simon Thomas JM, Mol AJJ. Normaal tot hoogbegaafde vrouwen met een autismespectrumstoornis. *Submitted for publication*

